

роль и значение в этом процессе учебного курса «Практикум по квалификации “Преподаватель музыкального инструмента”».

Ключевые слова: *инструментально-исполнительская подготовка, музыкальное искусство, практикум, фортепианный класс, педагогический репертуар.*

The article analyses the current problems of future music teachers instrumental-performing training on the base of the main musical instrument, outlines the real prospects of its improvement, examines the role and significance in the process of the course “Qualification Workshop ‘Musical Instrument Teacher’”.

Key words: *instrumental-performing training, art of music, workshop, piano class, pedagogical repertoire.*

УДК 378.147.33:78

Лабінцева Л.П.,

доцент кафедри інструментально-виконавської майстерності

Інституту мистецтв

Київського університету імені Бориса Грінченка, кандидат педагогічних наук, доцент

ФОРМУВАННЯ МЕДІА-КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА

У статті висвітлюються шляхи формування медіа-компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва за умов використання інформаційних технологій та Інтернету з метою успішної реалізації завдань музично-освітньої діяльності.

Ключові слова: *медіа-компетентність, медіа-освіта, учитель музичного мистецтва.*

Постановка проблеми. Глобальний характер процесу інформатизації, динамічний розвиток інформаційно-комунікаційних технологій та нових медіа висунули на перший план необхідність спеціальної інформаційної підготовки у сфері вищої мистецької освіти. Медіа потужно й суперечливо впливають на освіту молодого покоління, часто перетворюючись на провідний чинник його соціалізації, стихійного соціального навчання. Саме через засоби соціальної мережі відбувається процес укорінення цінностей та моделей поведінки, що домінують у певний час розвитку суспільства. Тому особливого значення набуває організація медіа-освіти в контексті підготовки молоді до взаємодії зі складним інформаційним світом.

Мега статті — розкрити особливості формування медіа-компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва.

Виклад основного матеріалу. На сучасному етапі в педагогічній науці медіа-освіта розуміється як процес утворення і розвитку особистості за допомогою і на матеріалі медіа (від латин. *media* — друк, преса, телебачення, радіо, мультимедійні комп'ютерні системи, мережа Інтернет) з метою формування культури спілкування з медіа, навчання різних форм самовираження за допомогою сучасної комп'ютерної та цифрової техніки [1; 3; 4; 5].

Метою медіа-освіти є формування медіа-культури особистості, набуття нею знань та вмінь, які дають змогу використовувати інформацію із засобів масової інформації, соціальної мережі Інтернет, критично її аналізувати, оцінювати. Так, у дослідженні О. Бурім визначені такі результати медіа-освіти: 1) *первинний результат* медіаосвітнього процесу — медіа-грамотність, яка характеризується вмінням «читати» медіа-текст; 2) *наступний етап* медіаосвітнього процесу — досягнення студентами медіа-компетентності; 3) *завершальний результат* медіаосвітньої діяльності — медіа-творчість, створення власної медіа-продукції [2].

У свою чергу показниками формування медіа-компетентності особистості О. Федоров називає такі: *мотиваційний* показник (мотиви контактів з медіа-текстами: жанрові, тематичні, емоційні, психологічні, моральні, інтелектуальні, естетичні та ін.);

контактний показник (частота спілкування з медіа-текстами); *інформаційний* показник (знання термінології, теорії й історії медіа-культури, розуміння процесу масової комунікації і медійних впливів у контексті реального світу); *перцептивний* показник (здібності до сприйняття медіа-текстів); *інтерпретаційний* показник (уміння інтерпретувати, аналізувати медіа-тексти на основі певного рівня медіа-сприйняття); *операційний* показник (вміння створювати власні медіа-тексти); *креативний* показник (наявність творчої складової в різних аспектах діяльності (перцептивної, ігрової, художньої, дослідницької), пов'язаної з медіа) [5, с. 33–34].

Особливої уваги заслуговує готовність майбутнього вчителя музичного мистецтва активно використовувати інформаційне поле преси, радіо, телебачення, інформаційних технологій та Інтернету з метою успішної реалізації завдань музично-освітньої діяльності.

Ці процеси надзвичай важливі у фаховій підготовці майбутніх учителів музичного мистецтва, актуальним завданням яких є введення дітей у світ прекрасного, прилучення їх до цінностей національного й світового мистецтва. Щоб навчити студентів користуватися інноваційними технологіями, треба сформувані у них уміння управляти інформаційними ресурсами і комунікаційними технологіями, а також ознайомити зі стратегіями їх використання. Для цього вчитель музичного мистецтва має володіти відповідними новітніми інформаційними технологіями навчання, тобто стати медіакомпетентним фахівцем. Результатом даної готовності сучасні дослідники (М. Михаськова, О. Олексюк, Г. Онкович, Л. Ораховська, О. Федоров, Н. Шубенко) визначають сформовану медіа-грамотність, медіа-компетентність, медіа-культуру.

Тому **метою статті** є висвітлення шляхів формування медіа-компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва.

Визначено, що медіа-компетентність — рівень медіа-культури, що забезпечує розуміння особистістю соціокультурного, економічного і політичного контексту функціонування медіа, засвідчує її здатність бути носієм і передавачем медіакультурних смаків і стандартів, ефективно взаємодіяти з медіа-простором, створювати нові елементи медіа-культури сучасного суспільства [3, с. 162].

На нашу думку, медіа-компетентність є важливим чинником модернізації освіти і якості фахової підготовки майбутнього вчителя музичного мистецтва до грамотної роботи з мистецькою

інформацією. У свою чергу Н. Шубенко вважає, що «медіа-компетентність майбутнього вчителя музичного мистецтва це — інтегративна професійно-особистісна характеристика, яка визначає єдність теоретичної і практичної готовності майбутнього вчителя музичного мистецтва до медіа-діяльності відповідно до вимог мистецької освіти в умовах інформатизації суспільства» [6, с. 9].

Взагалі, формування медіа-компетентності майбутнього вчителя музичного мистецтва — поетапний процес формування системи ціннісних орієнтацій стосовно застосування засобів медіа-освіти, оволодіння знаннями, уміннями та навичками, необхідними для життєдіяльності в інформаційному суспільстві, підвищення результативності професійної музично-педагогічної діяльності. Тобто, у студента слід сформувані певні знання та вміння медіа-компетентності: критично мислити, аналізувати, оцінювати медіа-проекти, мистецькі образи, медіа-тексти.

Мультимедійні освітні ресурси є пріоритетною галуззю інформаційних технологій і мають значні можливості в мистецькому освітньому просторі. Але перед педагогами-музикантами виникають наступні питання: «Як визначити належне місце комп'ютера на уроках музичного мистецтва?»; «У якому обов'язі на уроках використовувати мультимедійні освітні ресурси?»; «Якими якостями медіа-компетентності повинен володіти майбутній викладач?»

У відповідності до цього медіа-компетентність музиканта-педагога передбачає вміння кваліфіковано користуватися сучасним електронним інструментарієм, комп'ютерними програмами мультимедійного призначення, інтернет-технологіями; вміння «читати» медіа-текст, аналізувати його мову в сукупності його складових компонентів (візуальних, просторово-часових, музичних); усвідомлювати виразну і смислову роль музики у структурі медіа-тексту; знання жанрової та мовної специфіки сучасних видовищних мистецтв і медіа-жанрів (мюзикл, рок-опера, відеокліп, рекламний ролик).

Також формування медіа-компетентності студентів відбувається за умов впровадження мультимедійних освітніх ресурсів з використанням комп'ютера: створення музичної бібліотеки, відеотеки, мультимедійних музичних енциклопедій, студії відео- та музичного монтажу.

Музична бібліотека. Фонотека в комп'ютері відрізняється великим об'ємом інформації, швидким пошуком і високою якістю

звучання. Сучасні технології запису і кодування звуку дозволяють зберігати в пам'яті комп'ютера сотні годин звукової інформації, яка звучить на заняттях.

Відеотека. Існує безліч навчальних, документальних та художньо-біографічних фільмів про музикантів і композиторів, фільми-опери, фільми-балети тощо. Перегляд відеозаписів оперних і балетних постановок у виконанні кращих зарубіжних і вітчизняних вокалістів, артистів балету, в інтерпретації відомих диригентів і режисерів виявляється єдиною можливістю ознайомлення учнів не тільки з музикою, але й сценічною версією оперного або балетного спектаклю. У тому числі є надзвичайно корисним доповненням до традиційної методики проведення уроків у школі.

Мультимедійні музичні енциклопедії дають можливість ознайомитися з шедеврами світового музичного мистецтва, наочно познайомитися з інструментами та їх звучанням. Використання інтерактивних енциклопедій дозволяє більш глибоко вивчати питання розвитку культури різних народів на різних історичних етапах.

Студія відеомузичного монтажу дає можливість майбутнім учителям музичного мистецтва створювати мультимедійні навчальні посібники, мультимедійний супровід уроків та лекцій, і творчо використовувати їх у своїй практиці. Дані тематичні посібники дають змогу в цікавій, змістовній формі познайомити учнів з творчістю композиторів, музикантів і виконавців. Мультимедійні навчальні посібники можуть включати в себе аудіо- та відеоматеріал, зображення, текстові коментарі та ігрові елементи. Так само мультимедійний посібник може являти собою гіпертекст із зручним інтерфейсом (інтернет-сторінки), що дозволяє легко отримувати доступ до будь-яких частин допомоги. Текст насичується відео- й аудіокоментарями, що дозволяють наочно сприймати інформацію.

Висновки. Таким чином, формування медіа-компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва розширює спектр методів і форм у подальшій професійній діяльності, допомагає вдосконалити традиційну музичну педагогіку, сприяє появі нових форм роботи з учнями на уроках музичного мистецтва (створення тематичних презентацій; розробка музично-мистецьких проєктів; запровадження інтегративних завдань).

Перспективами подальших досліджень формування медіа-компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва ми вбачаємо

введення елементів медіа-освіти в практику викладання традиційних фахових дисциплін і адаптації цих елементів до специфіки професії вчителя музичного мистецтва.

ДЖЕРЕЛА

1. Медіа-освіта та медіа-грамотність: короткий огляд / В.Ф. Іванов, О.В. Волошенюк, Л.М. Кульчинська, Т.В. Іванова, Л.А. Найдюнова. — 2-ге вид., стереотип. — К. : Центр Вільної Преси, 2012. — 58 с.
2. Бурім О.В. Медіа-компетентність та медіа-грамотність як результат медіа-освіти та запорука інформаційної безпеки особистості [Електронний ресурс] / О.В. Бурім. — Режим доступу : <http://virtkafedra.ucoz.ua>
3. Найдюнова Л.А. Перспективи розвитку медіа-освіти в контексті болонського процесу: процесуальна модель медіа-культури [Текст] / Л.А. Найдюнова // Болонський процес і вища освіта в Україні та Європі: проблеми й перспективи. — К., 2007. — С. 162–168.
4. Онкович Г.В. Медіа-освіта як інтелектуально-комунікативна мережа / Г.В. Онкович // Вища освіта України. — 2008. — № 3. — 212 с.
5. Федоров А.В. Развитие медиакомпетентности и критического мышления студентов педагогического вуза / А.В. Федоров. — М. : «Информация для всех», 2007. — 616 с.
6. Шубенко Н.О. Формування медіа-культури майбутнього вчителя музики засобами аудіовізуальних мистецтв [Текст] : автореф. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.04 — теорія і методика професійної освіти / Н.О. Шубенко. — К. : Київський ун-т ім. Б. Грінченка, 2010 — 20 с.

В статтє освещаются пути формирования медиакомпетентности будущих учителей музыкального искусства в условиях использования информационных технологий и Интернета с целью успешной реализации задач музыкально-образовательной деятельности.

Ключевые слова: медиакомпетентность, медиаобразование, учитель музыкального искусства.

The article describes the ways of forming the media competence of future teachers of musical art in the condition of the use of information technologies and Internet for successful implementation of the tasks in musical and educational activities.

Key words: *media competence, media education, teacher of musical art.*

УДК 374.134.785

Макарова Е.В.,

*старший викладач
кафедри академічного та естрадного вокалу
Інституту мистецтв
Київського університету імені Б. Грінченка*

Яковенко В.Г.,

*старший викладач
кафедри академічного та естрадного вокалу
Інституту мистецтв
Київського університету імені Б. Грінченка*

ІННОВАЦІЙНІ НАПРЯМИ ПРОЦЕСУ ВОКАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА

У статті розкриті резерви модернізації сучасної вокальної підготовки майбутнього фахівця музичної освіти на основі інноваційних тенденцій навчального процесу в класі постановки голосу на сучасному етапі розвитку національної музичної освіти. Розкриваються шляхи наближення української вокальної школи до європейських освітніх стандартів.

Ключові слова: *вокально-педагогічна освіта, інноваційні технології, сучасні тенденції.*